

Důvody:

Rekursní soud zcela správně a případně v napadeném usnesení odůvodnil, poukávav při tom též na důvody soudu rejstříkového, proč žádaný zápis družstva do rejstříku vzhledem k ustanovením zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. povoliti nelze. K důvodům těm se jen ještě připomíná, že již pouhé označení zaměstnání jednotlivých členů představenstva v ověřovací doložce ukazuje, že nejde tu o družstvo obchodníku se známkami, ani o sdružení osob ku společné hospodářské činnosti, sledující účel podporovati výdělek neb hospodářství svých členů a tím zlepšiti úroveň hmotného blahobytu svých členů. Členy představenstva jsou podle jich zaměstnání: »ředitel svazů majitelů dolu, JUDr. a inženýr, velkoobchodník, tajemník JUDr., účetní rada a velkoobchodník s papírem, jichž hlavní hospodářská činnost a zájmy jsou zřejmě daleko od filatelie. Poněvadž tu tedy není předpokladů pro přípustnost dovolacího rekursu podle § 16 nesp. říz., nebylo mu lze vyhověti.

Čís. 1713.

Nelze zamítnouti žalobu o výplatu vkladu na vkladní knížku z důvodu, že zahájeno bylo o knížce řízení umořovací, bylo-li navrhovatelům tohoto řízení v době návrhu známo, v čí rukou jest vkladní knížka.

(Rozh. ze dne 13. června 1922, R I 686/22.)

Žalobu proti záložně na výplatu vkladu procesní soud první stolice zamítl. **Důvody:** Podle čl. 9. stanov žalované záložny jest záložna arcíť povinna tomu, kdo se vykáže vkladní knížkou, platící za průkaz pohledávky i legitimace majitele, vyplatiti vklad, knížkou prokázaný. Tentýž článek 9. stanov určuje však ihned na to výjimku z této pravidelné povinnosti záložny pod a), kdyby zavedena byla amortisace vkladní knížky. V tomto případě jest usnesením zemského soudu prokázáno, že ohledně sporné vkladní knížky zahájeno bylo soudní řízení o umoření. Okolnost, na niž žalující strana poukazuje, že toto řízení zahájeno bylo teprve dne 6. ledna 1922, kdežto žaloba podána byla již dne 24. ledna 1921, nemůže míti významu při rozhodnutí této rozepře, poněvadž otázka, již při rozhodnutí jest rozřešiti, zdali žalovaná záložna povinna jest vklad na spornou vkladní knížku vyplatiti, posuzována musí býti podle času vynesení rozsudku (§ 406 c. ř. s.), nikoliv podle doby podání žaloby. **O d v o l a c í** soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by vyčkaje pravomoci, ve věci dále jednal a ji znovu rozhodl. **Důvody:** Výsledek posavadního řízení nestačí k bezpečnému posouzení a rozhodnutí sporu. Rozhodnutí to předpokládá především, že vymáhané právo v době podání žaloby žalobci skutečně příslušelo, jen ohledně splatnosti vymáhaného plnění rozhoduje podle § 406 c. ř. s. stav věci v době vydání rozsudku. Žalobce proto také tvrdí, že je řádným držitelem vkladní knížky, o kterou zde jde, a že jako takový je legitimován k dispozici se vkladem. Žalovaná záložna to popírá, namítajíc, že žalobce knížky řádným způsobem nenabyl a že není oprávněn, žádati výplatu vkladu, což dokládá dalšími námitkami, nabízejíc o tom všem důkazy.

Tyto pro spor důležité skutečnosti nebyly vzaty na přetřes, první soud se spokojil se zjištěnou skutečností, že bylo usnesením zemského soudu ze dne 6. ledna 1922 zavedeno umořovací řízení a, dovolávaje se předpisu § 406 c. ř. s., zamítl pro tentokráte žalobu, poněvadž žalovaná záložna v době vydání rozsudku nebyla podle § 9 lit. a) svých stanov povinna vklad vyplatit. Předpis § 406 c. ř. s. má základ v procesní hospodárnosti t. j. aby byl ušetřen nezbytný nový spor, když vymáhané plnění nebylo v době podání ještě splatným. Napadeným rozhodnutím bylo by však docíleno pravého opaku toho. Maje proto na zřeteli, že nelze sice předbíhati rozhodnutí příslušného soudu o umoření knížky, že jest však nesporno, že žalobce knížku tu žalované záložně k výplatě předložil, a že tvrdí, že ji posud má, nepokládá odvolací soud za vhodné, by v tomto případě bylo užito předpisu § 406 c. ř. s. zvláště když za zjištěného stavu věci nelze také spolehlivě posouditi, vyhovuje-li přísudek útrat sporu zásadě účelnosti a nutnosti § 41 c. ř. s., rozhodnouti však ve věci bez doplnění řízení ve směru již zmíněném nemůže.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Odvolací soud nevyslovil se sice přímo o právním názoru, na němž spočívá rozsudek jím zrušený, přes to je však patrné z napadeného rozhodnutí, že odvolací soud bez doplnění řízení nepokládá názor ten za správný. Tím byla věc správně posouzena. Procesní soud opřel svůj názor o § 9. stanov žalované záložny, opravňující ji, by odepřela výplatu vkladu, bylo-li zavedeno řízení za tím cílem, by vkladní knížka prohlášena byla za bezúčinnou. § ten souhlasí s § 9 cís. nařízení ze dne 31. srpna 1915 čís. 257 ř. zák., upravujícího toto řízení, a měl procesní soud vzhledem k předpisům tohoto nařízení uvažovati i o dalších skutečnostech, pro věc důležitých. Účelem řízení toho je, by ztracená nebo zničená listina prohlášena byla za bezúčinnou a nahrazena soudním usnesením (§§ 1 a 13). Je proto dle § 10 řízení zastaviti, jakmile někdo předloží listinu soudu anebo jinak prokáže, že je jejím majitelem. Procesní soud měl přihlídnouti nejen k nesporné skutečnosti, že žalobce před podáním žaloby předložil vkladní knížku, o jejíž bezúčinnost bylo zažádáno, k výplatě a ji zajisté má ještě u sebe, nýbrž i ke skutkovému přednesu žalobcovu, dle kterého bylo navrhovatelům v době podání návrhu známo, v čí rukou je knížka. Tyto skutečnosti jsou pro spor rozhodny, neboť teprve po zjištění jich bude možno posouditi, zda zavedení umořovacího řízení má skutečně pro spor význam, jaký mu přiložil procesní soud, anebo zdali přes to nesproštuje žalovanou záložnu povinnosti vyplatiti vklad, není-li ovšem jiných důvodů, o nichž budiž případně dále jednáno.

Čís. 1714.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Není třeba přivolení státního pozemkového úřadu ku dohodě vlastníka zabraného pozemku s pachtýřem, již se mu přiznává požadovací nárok,